

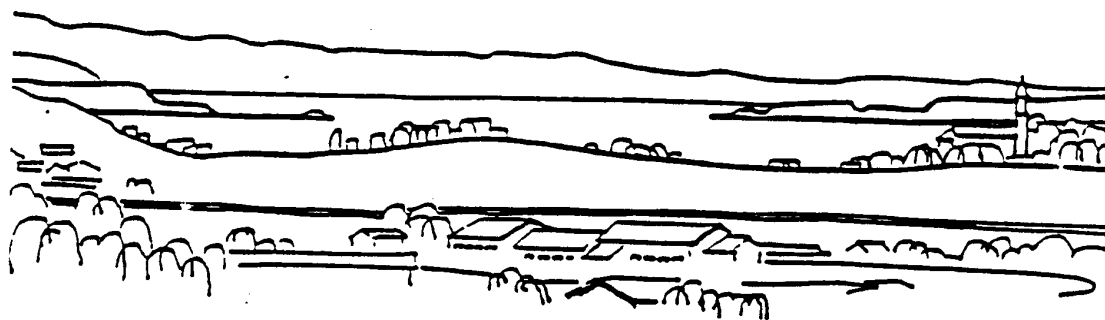
INDERØY KOMMUNE

ÅRSBERETNING

2010

31.03.2011

Rådmannen

INNHold

1. INNLEDNING.	3
2. SAMMENFATNING.	3
3. KOMMUNENS ØKONOMISKE OG FINANSIELLE STILLING. HOVEDTREKK.	4
3.1 ÅRETS RESULTAT.	4
REGNSKAPSMESSIG RESULTAT (MINDRE-/MERFORBRUK).	4
NETTO DRIFTSRESULTAT.	5
3.2 LANGSIKTIG LÅNEGJELD OG LÅNEBELASTNING.	6
3.3 KAPITALUTGIFTENE.	7
3.4 FOND OG AVSETNINGER.	7
3.5 ARBEIDSKAPITALEN. LIKVIDITET OG LIKVIDITETSUTVIKLING.	8
3.6 FINANSFORVALTNING.	9
4. DRIFTSBUDSJETTET - SAMMENFATTET OVERSIKT OVER VESENTLIGE ENDRINGER OG AVVIK.	11
4.1 VEKSTEN I REELLE DRIFTSKOSTNADER. UTVIKLINGEN I DET SAMLEDE TJENESTETILBUDET.	11
4.2 REGNSKAPSRESULTATET PÅ HOVEDOMRÅDER.	12
FELLESOMRÅDE INNTEKTER.	12
FELLESOMRÅDE DIVERSE.	13
RENTE OG AVDRAGSOMRÅDET.	14
FELLESOMRÅDET TILLEGGSBEVILGNINGER.	14
POLITISK ORGANISASJON.	14
RÅDMANN OG SENTRALADMINISTRATIVE STØTTEFUNKSJONER.	15
KULTUR OG INFORMASJON.	15
OPPVEKST.	15
HELSE OG SOSIALOMRÅDET.	16
KOMMUNALTEKNIKK.	17
NÆRING OG PLAN.	17
5. INVESTERINGSREGNSKAPET.	17
6. LIKESTILLING.	19
7. NÆRVÆR OG HELTID.	20
8. ETISK STANDARD.	21
9. ANDRE FORHOLD.	21
10. UTVIKLINGEN I DE ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER. RISIKOVURDERINGER - STRATEGIER OG OPPFØLGNING.	22

1. Innledning.

I henhold til kommuneloven skal det - i tillegg til selve regnskapet – avgis en årsberetning med frist 31. mars. Dette er administrasjonssjefens (rådmannens) ansvar.

Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret samtidig med at årsregnskapet behandles. Fristen er senest 30.06.

Med grunnlag i prinsippene for Balansert målstyring er kommunen i ferd med gradvis å restrukturere og forbedre plan- og rapporteringssystemet. Dette vil gradvis reflekteres i våre styrende dokumenter. Det vises i den forbindelse til kommunens samlede Årsrapport som vil bli fremlagt for kommunestyret i juni.

Beretningen søker å beskrive de viktigste forutsetninger for - og trekk ved regnskapet og regnskapsresultatet for 2010. I beretningen inngår en særskilt redegjørelse for finansforvaltningen, jfr. vedtatt finansreglement.

2. Sammenfatning.

De viktigste resultater for regnskap og aktivitet i 2010 sammenfattes slik:

- Regnskapet er gjort opp med et mindreforbruk på 10,74 mill. kroner. Netto driftsresultat - dvs. disponibelt etter at driftsutgifter samt renter og avdragutgifter er betalt – er på over 6 %. Selv om tallene for et enkeltår ikke skal tillegges vesentlig vekt, bedømmer rådmannen det slik at Inderøy kommunes underliggende økonomiske handlefrihet er forbedret. Dette er nødvendig for å møte fremtidens utfordringer og krav om økte og forbedrede tjenester.
- Det positive regnskapsresultatet fremkommer hovedsakelig på grunn av merinntekter /mindreutgifter fra skatt, rammetilskudd, skjønnsmidler barnehager, pensjonskostander og renter. Utgiftsrammene på drift er i all hovedsak gjennomført i samsvar med budsjett.
- Investeringene og lånegjelden øker i 2010. Inntektene øker tilsvarende slik at det relative lånegjeldsnivå er om lag uendret fra 2009. Sett i forhold til kommunesektoren for øvrig er Inderøy kommunes lånegjeld fortsatt noe over gjennomsnittet, men på nivå med sammenlignbare kommuner, jfr. foreløpige Kostratall.
- Investeringene er i all hovedsak gjennomført i samsvar med gitte rammer og forutsetninger. Visse forsinkelser i prosjektgjennomføring på noen områder registreres. Dette er forsinkelser som er rimelig godt begrunnet og kommunisert til politisk nivå i måneds- og tertialrapporteringen.
- Realveksten i driftsutgiftene er på vel 8 mill. kroner – ordinære og ekstraordinære kostnader inkludert. Dette reflekterer endringer i oppgavefordeling, økt prosjektaktivitet (kommunesammenslåing), men også vekst i det ordinære

tjenestetilbudet. Veksten i tjenestetilbudet omfatter både oppvekstområdet, bistand og omsorg til eldre samt helse- og rehabilitering, jfr. også vedtatt budsjett 2010.

- Driftstiltak vedtatt gjennom behandlingen av budsjett og økonomiplanen og senere politiske behandlinger gjennom året, er gjennomført i samsvar med plan. Hvor det måtte finnes mindre endringer eller avvik – f.eks i forhold til forutsatt fremdrift – er dette kommunisert til politisk nivå gjennom måneds- og tertialrapportering.
- Rådmannen er gjennomgående fornøyd med økonomistyringen. Det vises til at budsjettrammene for drift og investeringer er gjennomført i samsvar med kommunestyrets vedtak. Den økonomiske rapportering anses tilfredsstillende, men rådmannen må erkjenne at det økonomiske resultatet ble bedre enn hva som ble prognostisert siste tertial. Mens kvaliteten på budsjetteringen på hovedrammenivå og enhetsnivå synes tilfredsstillende, må budsjettkvaliteten på funksjons- og postnivå forbedres.

3. Kommunens økonomiske og finansielle stilling. Hovedtrekk.

3.1 Årets resultat.

Tabellen nedenfor sammenfatter utviklingen i regnskapsmessig resultat (mindre-/merforbruk) og netto driftsresultat.

Beløp i 1000 kr.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mindre-/merforbruk	-4594	0	-5021	0	0	-1758	-10739
Akkumulert underskudd	3804	1734	1037	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-6773	1405	-9432	1955	-2340	-8386	-20404
MVA-komp. Investering	-4669	-1802	-9177	-2022	-1771	-965	-6702
Netto drift korr. MVA	-2104	3207	-255	3977	-569	-7421	-13702
2 % av driftsinntektene	-4790	-4890	-5428	-5583	-5942	-6444	-6933

Regnskapsmessig resultat (mindre-/merforbruk).

Det vises til regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet, samt skjema Økonomisk oversikt – drift for mer detaljerte spesifikasjoner.

Regnskapet for 2010 er gjort opp med et positivt budsjettavvik/regnskapsmessig mindreforbruk på 10,74 mill. kroner – sammenholdt med 1,76 mill. kroner i 2009.

Viktige bidrag til det positive avviket er:

1. Økte inntekter skatt og rammetilskudd	2,58 mill. kroner
2. Økt skjønnstilskudd barnehager:	2,17 mill. kroner
3. Lavere samlet pensjonskostnad	1,30 mill. kroner
4. Reduserte rentekostnader:	2,00 mill. kroner
5. Andre besparelser:	2,69 mill. kroner

Inntektsanslag skatt og rammetilskudd for 2010 var av forsiktighetshensyn lavt anslått.

Anslaget for skjønnstilskudd barnehager i opprinnelig budsjett la til grunn et barnetall lavere enn det endelige. Dette forklarer deler av det positive avviket.

Lavere pensjonskostnader skyldes mer tilbakeført overskudd samt en gjennomgang av bestanden.

Nettorentekostnader kommer ut lavere enn budsjett som følge av lavere renter og lavere investeringsutgifter enn lagt til grunn i budsjett.

Besparelser på driftsområdene er først og fremst knyttet til merinntekter/overføringer på enheten Bistand og omsorg.

Netto driftsresultat.

Netto driftsresultat er den viktigste indikatoren på driftsmarginen i kommunalt budsjett og regnskap. Netto driftsresultat er hva som er disponibelt av totale driftsinntekter etter at driftsutgifter samt renter og avdrag (avskrivninger) er finansiert.

I 2010 er resultatet 20,4 mill. inklusive merverdiavgiftskompensasjon investering og 13,7 mill. kroner eksklusive. (Fra 2014 vil ikke mva-kompensasjon investering kunne brukes til å finansiere drift) Dette resultatet er godt og bedre enn normen på 2-3 %.

Selv om resultatet i 2010 reflekterer en underliggende forbedring i våre driftsmarginer, er det nødvendig å ta forbehold ved tolkningen av resultatet:

- Etter at regnskapet er avlagt, er fremkommet en feil ved beregningen av statlige overføringer til ressurskrevende brukere. Inntektsanslaget er sannsynligvis satt 0,7 mill. kroner for høyt. Det faktiske regnskapsmessige resultat er således ca 0,7 mill. kroner lavere enn det som fremgår av det fremlagte regnskap.
- Inderøy kommune benytter seg av muligheten for å utligne økte pensjonspremier over 15 år ved beregning av pensjonskostnadene. Det skal tillegges at mange kommuner praktiserer/følger dette prinsippet. Så langt er regnskapsført et samlet såkalt premieavvik på ca 13,25 mill. kroner. Fra 2009 til 2010 øker dette med ca 2,6 mill. kroner. Dette reflekterer egentlig en underestimert av de reelle pensjonskostnader i våre driftsregnskaper.
- Vi har de senere år økt våre vedlikeholdsbevilgninger. Fortsatt er det likevel grunn til å anta at vedlikeholdsetterslepet øker. Dette innebærer en "overvurdering" av regnskapsresultatet.

- Inderøy kommune og Mosvik kommuner slås fra 01.01.2012 sammen til en ny kommune og etablerer en felles økonomi. Mosvik kommune har et negativt netto driftsresultat i 2010.
- Regnskapsresultatet for 2010 endrer ikke ved budsjettforutsetningene for 2011. Resultatet gir ikke grunnlag for å endre løpende driftsrammer.

Et systematisk arbeid for å bedre en anstrengt finansiell stilling har dog gitt resultater og gir kommunen gradvis økt økonomisk – og dermed politisk - handlefrihet og forutsigbarhet i tjenesteytingen. Vedlikehold av denne posisjonen forutsetter fortsatt fokus på effektivisering av driften og vilje til omstilling.

3.2 Langsiktig lånegjeld og lånebelastning.

Det vises til balanseregnskapet og regnskapets note nr. 14 ”Langsiktige lån”.

Inderøy kommune opparbeidet en betydelig lånegjeld fram til 2006 – etter en periode med betydelige investeringer spesielt i skole og barnehager. Fra 2007 til 2009 ble lånegjelden redusert både i absolutte og relative mål.

Beløp i 1000 kr.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Brutto lånegjeld	236682	275067	275832	277795	273594	315916	303922
Ubrukte lån	17733	49014	11888	16454	15286	62126	29404
Lånebelastning totalt	218949	226053	263944	261341	258308	253790	274518
Lånebelastning ”netto”*	123613	129460	164586	153383	151282	149054	174594
Lånebel. totalt/driftsinnt. i %	91,4	92,5	97,3	93,6	86,9	78,8	79,2

*Lånebelastning netto er lånebelastning totalt fratrukket lån VAR-området, Husbanklån med refusjon og andre statsfinansierte lån med refusjon av kapitalkostnader. Det tas forbehold om mindre avvik fra tall fra regnskap eller VAR-grunnlag.

I år 2010 er lånebelastningen igjen økt som følge av økte investeringer.

Inderøy kommunes relative lånebelastning – målt som prosent av totale driftsinntekter – er i 2010 på 79,2 % (78,8 %). Inderøy kommunes relative lånebelastning er på nivå med snittet for nord-trønderske kommuner, og kommunegruppe 10 som vi sammenlignes med i Kostra.

Vi ligger fortsatt over landsgjennomsnittet.

3.3 Kapitalutgiftene.

Det vises til Økonomisk oversikt – Drift, samt regnskapsskjema 1A – driftsregnskapet.

Beløp i 1000 kr.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Renteinntekter	762	757	1282	1223	2360	1324	2383
Renteutgifter inkl. omkostning	5405	6290	8413	11392	16113	11577	10098
Avdrag	9677	9665	12253	12770	12101	13079	13023
Sum renter og avdrag	14320	15198	19384	22939	25854	23332	20738
Refusjon kapitalkostnad*	2637	2814	3292	3869	4505	3832	2840
Belastet VAR*	3186	3517	4176	4914	4916	3964	3936
Netto R&A belastning**	8497	8867	11916	14156	16433	15536	13962
R&A /driftsinntekter i %	3,5	3,6	4,4	5,1	5,5	4,8	4,0

*Refusjon kapitalutgifter Husbank og Var. **Indikerer hvordan rente og avdragsutgifter belaster det ordinære driftsregnskapet.

Renteutgiftene, netto og brutto, reduseres med ca 1,5 mill. fra år 2009 til år 2010.

Gjennomsnittlig rentenivå reduseres fra beregningsmessig ca 4,5 % i år 2009 til ca. 3,3 % i 2010.

I følge renteprognosene til Norges Bank må vi normalt forvente et rentenivå på ca 5 % over tid. Et slikt rentenivå ville ha medført en økt netto rentebelastning i vårt driftsregnskap i størrelsesorden 2,5 mill. kroner.

Inderøy kommune betaler i 2010 ca 0,4 mill. kroner mer i avdrag på lån enn hva som er minimumskravet.

3.4 Fond og avsetninger.

Det vises til balanseregnskap og spesielt regnskapets note nr. 6 "Avsetninger og bruk av fond" for mer detaljert oversikt.

I driftsregnskapet er foretatt avsetninger til budne fond med til sammen ca. kr. 8,5 mill. i år 2010, mens vi samlet sett har disponert ca. kr. 5,8 mill. Dette gir en netto økning i bundne driftsfond på ca 2,7 mill.

Når det gjelder disposisjonsfond (fritt driftsfond) er det avsatt 2.8 mill.

En oversikt over de viktigste fondene:

<i>Prosjekter</i>	<i>Saldo pr.</i>	<i>Bruk/avsetn</i>	<i>Saldo pr.</i>
<i>tall i 1000 kr.</i>	<i>31.12.2009</i>	<i>2010</i>	<i>31.12.2010</i>
Inderøy 2020	0	3536	3536
Næringsfondet	1543	743	2286
Overskudd vann- og avløpsavgift	3368	-1056	2312
Andre prosjekter	6981	-473	6508
Sum bundne driftsfond	11892	2750	14642
Disposisjonsfond	1513	2815	4328

De samlede fondsavsetninger (drift) er økt med ca. kr. 5,5 mill. kroner.

Inderøy kommune har tradisjonelt hatt lave driftsmarginer og begrensede fondsavsetninger. Kostratall antyder at denne situasjonen er i ferd med å normaliseres.

4 mill. kroner av avsetningene er finansiert ved bruk av mva-refusjon til investeringer.

Som fremgår er avsetning Inderøy 2020 og avsetninger til Tjenesteutvikling ført som bundne fond. Bundne fond (øremerkede) er midler som formelt ikke kan strykes automatisk ved et eventuelt underskudd i regnskapene. Rådmannen er oppmerksom på at det kan stilles spørsmål ved håndteringen av/definisjonen av avsetning til Inderøy 2020 og avsetning til Tjenesteutvikling i så måte. Håndhevingen begrunnes med at fondsavsetningen er finansiert ved øremerkede midler.

3.5 Arbeidskapitalen. Likviditet og likviditetsutvikling

Det vises til balanseregnskapet og regnskapets note 1 "Arbeidskapitalen".

Tabellen nedenfor sammenfatter sentrale tallstørrelser i likviditetssammenheng pr. 31.12:

Beløp i 1000 kr.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kasse/bank	38077	53310	31041	23720	24514	86542	81094
Kortsiktige fordringer	12774	12319	20070	24487	29181	27268	24799
Sum	50851	65629	51111	48207	53695	113810	105893
Kortsiktig gjeld	43888	24427	48233	39423	42165	49560	62426
Ubrukte lånemidler	17733	49014	11888	16454	15286	62126	29404
Sum	61621	73441	60121	55877	57451	111686	91830
Arbeidskapital inkl. ubrukte lånemidler	-10770	-7812	-9010	-7670	-3756	2124	14063
Arbeidskapital ekskl. ubrukte lånemidler	6963	41202	2878	8784	11530	64250	43467

Arbeidskapitalen defineres som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og er et uttrykk for likviditet. Denne er redusert i 2010. Dette skyldes at store lånopptak ble foretatt i desember 2009 for å finansiere planlagte investeringer. I 2010 er det ikke tatt opp nye lån og ubrukte lånemidler er redusert med ca 33 mill. kroner.

Løpende rentebetingelser på våre lån er p.t. lavere enn løpende renter på bankinnskudd. Det er derfor i utgangspunktet økonomisk rasjonelt å ta opp lån så tidlig som mulig.

Foreløpige tall fra Kostra viser at vår arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter utgjør 16,4 % i år 2010. Dette er noe høyere enn gjennomsnittet for kommunene i Nord-Trøndelag (13,3 %), men under landsgjennomsnittet (21,6 %).

En indikasjon på den reelle **underliggende** likviditetsutvikling kan leses ut av linjen arbeidskapital ekskl. ubrukte lånemidler. Utviklingen er positiv i 2010. Det positive netto driftsresultatet er selvsagt en vesentlig bidragsyter til denne utviklingen.

Etter rådmannens vurdering er kommunens likviditet reellt sett i gradvis bedring.

3.6 Finansforvaltning.

I henhold til forskrift, jfr. også vårt finansreglement, skal det rapporteres på finansforvaltningen i regnskapsåret innen utgangen av første kvartal i påfølgende år. Denne rapporten innarbeides i rådmannens beretning.

Forvaltningen av kommunens likvide midler.

I finansreglementets pkt. 6 ”Retningslinjer og begrensninger – forvaltning av likvide midler” defineres kommunens likvide midler i grunnlikviditet og overskuddlikviditet.

Grunnlikviditet skal sikre behovet for likviditet som oppstår som følge av tidsforskjeller mellom inn- og utbetalinger og den skal være like stor som forventet likviditetsbehov de neste 60 dager. Overskuddslikviditet er likvide midler utover nødvendig grunnlikviditet til en hver tid.

Vår grunnlikviditet skal plasseres innenfor konsernkonto/øvrig løpende oppsigelig bankinnskudd og har i år 2010 vært plassert hos SpareBank1 Midt Norge som vi har vår hovedbankavtale med. Betingelsene er løpende 1 mnd. Nibor tillagt 0,1 %. Det er i 2010 gjennomført en anbudsrunde for bankforbindelse. Vilkårene for netto innskudd er fra 01. januar 2011 1 mnd. Nibor tillagt 0,85 %. Dette anses å være en gunstig.

For overskuddslikviditet skal vi søke å oppnå tilfredsstillende avkastning innenfor de rammer for lav risiko som gjelder i vedtatt reglement. Det er for perioder i 2010 gjort plasseringer på 3 mnd. tidsinnskudd i ulike banker innenfor rammen av maks 10 mill. kroner for hver plassering. Plasseringer er gjort til en gjennomsnittlig rentesats på ca 3,3 %.

Ettersom det ikke er gjennomført plasseringer i andre papirer, anser rådmannen at forvaltningen er gjennomført godt innenfor rammen av den risiko som finansreglementet tillater. Det kan stilles spørsmålsteget ved om vi med en relativt betydelig overskuddslikviditet kunne vært noe mer offensive. Vi ville i så fall være avhengig av et noe bedre system for likviditetsplanlegging. Dette arbeider vi med.

Forvaltningen av kommunens låneportefølge.

Våre långivere er pr. utgangen av år 2010 Kommunalbanken med 86 % (ca. 263 mill.) av total lånemasse, KLP/Kommunekreditt med 8 % (ca. 23 mill.) og Husbanken med 6 % (ca. 18 mill.) av total lånemasse. I 2010 ble ca. 54 mill. av vår låneportefølje overført fra KLP/Kommunekreditt til Kommunalbanken for å oppnå bedre betingelser.

Vi har pr utgangen av året ikke lån i sertifikat eller obligasjonsmarkedet. Et lån på ca 54 mill. kroner i sertifikatmarkedet (formidlet av Sparebanken Midt-Norge) ble i desember 2010 refinansiert med et fastrentelån i Kommunalbanken.

I følge vårt finansreglement skal lån med fastrente og lån med flytende rente utgjøre minimum 20 % hver av vår låneportefølje.

Pr. utgangen av år 2010 er andel av lån med fastrenteposisjon 44 % og andel med flytende rente 56 %. I tillegg var 60 mill. kroner av lån med flytende renter rentesikret frem til 15. desember 2010 med 2,82 % rente.

Flytende lån er knyttet til 3 måneders Nibor og rentejusteres hver 3 måned. Betingelsene var i 2010 gjennomgående 3 mnd. Nibor tillagt 0,05 % i margin. Pr. 31.12 var "prisen" 2,71 %.

Våre fastrentelån har utløp fra 2011 til 2017 og med renter varierende fra 2,85 % (kortsiktig) til 5,68 %. (utløp 2013) Det er med virkning fra 01.01.2011 rentesikret 25 mill. kroner på 10 år til en rente på ca 3,9 %.

Vår forvaltningsstrategi søker å kombinere en målsetting om forutsigbare rentekostnader på kort sikt og lavest mulige rentekostnader på lengre sikt. Med et lånegjeldsnivå noe over landsgjennomsnittet – og på mellomlang sikt økende – vil det være naturlig å holde en noe høyere fastrenteandel enn minimumskravet i finansreglementet.

Gjennomsnittlig rentesats for den totale lånemasse har i år 2010 vært på ca. 3,3 %.

Rådmannen anser at låneforvaltningen er gjennomført i samsvar med kravene i finansreglementets retningslinjer.

Rådmannen er forberedt på og forbedre rapporteringen vedrørende finansforvaltningen over tid.

4. Driftsbudsjettet - sammenfattet oversikt over vesentlige endringer og avvik.

4.1 Veksten i reelle driftskostnader. Utviklingen i det samlede tjenestetilbudet.

Det er et godt regnskapsmessig resultat – herunder nettodriftsresultat - i 2010. Samtidig er det en relativt sterk vekst i brutto driftskostnader.

Driftsutgifter 2010	310468	(eks sykepengerefusjon)
Driftsutgifter 2009	292782	(eks sykepengerefusjon)
Nominell økning	17686	
Økning eks avskrivninger	18679	
Pris og lønnsvekst	9698	3,3 %
Realvekst driftskostnader	8981	3,1 %

Med en antatt lønns- og prisvekst på 3,3 % kan beregnes en realvekst i driftskostnadene på nærmere 9 mill. kroner, eller 3,1 %. Dette er isolert sett et betydelig beløp.

Økningen kan i hovedsak forklares med:

- 1) Prosjektkostnader – Kommunesammenslåingsprosjektet: 2,34 mill.
- 2) Økte kostnader – overføring ungdomsskole fra Mosvik: 1,17 mill
- 3) Var – området – ekstraordinære vedlikeholdstiltak: 1,98 mill
- 4) Andre endringer ordinære og ekstraordinære kostnader: 3, 50 mill

Endringer i faktiske brutto driftsutgifter fra 2009 til 2010 er selvsagt i vesentlig grad preget av at kommunesammenslåingsprosessen er i full gang. (kostnadene føres i Inderøy kommunes regnskaper) Punktene 1-2 kan direkte og indirekte henføres til denne prosessen. For så vidt gjelder VAR-området er det gjennomført ekstraordinære vedlikeholdstiltak som føres i drift og finansieres ved å trekke på fond. Fondene skal bygges ned til null innen utgangen av 2011.

Andre endringer i ordinære og ekstraordinære reelle kostnader (4) gir et mål/indikator på veksten i interne og eksterne tjenester – dvs. tilbudet til Inderøy kommunes befolkning eksklusive VAR-området. I dette tallet ligger kostnader knyttet til budsjetterte tiltak i 2010, jfr. vedtatt budsjett og økonomiplan og vedtatte tiltak i løpet av året.

Vi registrerer en tydelig realvekst i ressursinnsatsen på oppvekstområdet, bistand og omsorg og helse-, rehab og barnevern. På området Kommunalteknikk reduseres den samlede ressursbruken noe. Dette kan delvis forklares med at tyngden av den ekstraordinære statlige vedlikeholdsinnsatsen ble regnskapsført i 2009.

Av bevilgningen til Inderøy kommune av den ekstraordinære statlige bevilgning ultimo 2010 er ca 0,6 mill. kroner brukt til ekstraordinære utstyrsinvesteringer rettet mot bistand og omsorgsområdet.

4.2 Regnskapsresultatet på hovedområder.

Kommunestyrets budsjettvedtak er fattet med bindende virkning på nivå med spesifikasjonen i tabellen nedenfor. Avvikskommentarene gis på overordnet nivå. Det vises også til regnskapsskjema 1B.

Ansvar	Hovedområder	Regnskap 2010	Rev. budsj. 2010	Avvik 2010	Regnskap 2009
100	Fellesområde inntekter	-232046	-227347	-4699	-219402
101	Fellesområde diverse	-7217	-17141	9924	-13474
102	Renter og avdrag	20112	22188	-2076	22928
	Disponibelt netto drift	-219151	-222300	3149	-209948
103	Fellesområde tilleggsbev	0	10	-10	0
110	Politisk organisasjon mv	2527	2728	-201	2636
120/130	Støttefunksjoner	16972	17069	-97	16611
140	Kultur og informasjon	10351	10410	-59	9594
3*	Helse og sosial	79883	82912	-3029	78954
4*	Oppvekst	72502	72470	32	69165
510	Kommunalteknikk	29394	28449	945	29606
520	Vann	0	34	-34	0
521	Avløp	0	34	-34	0
550	Plan og næring	7522	8184	-662	3382
	SUM	0	0	0	0

Fellesområde inntekter.

Området omfatter generelle inntekter fra skatt-, og rammetilskudd mv.

Området gjøres opp med et positivt avvik på ca. 4,75 mill. Dette fremkommer slik:

1. Skatt og rammetilskudd - 2,58 mill.
2. Skjønnskudd barnehager - 2,17 mill.

Avviket er forklart under redegjørelsen for resultatavviket over.

Fellesområde diverse.

Området omfatter ulike felles regnskapsområder, bl.a. pensjonskostnader, premieavvik, tap på fordringer, kompensasjon mva påløpt i investering, overføring til investeringsregnskap, avskrivninger, netto renter formidlingslån.

Nettoinntektene er 9,9 mill. kroner lavere enn budsjettet. Dette forklares i hovedsak slik:

1.	Regnskapsmessig overskudd	10,74 mill.
2.	Tap på fordringer	0,94 mill.
4.	Pensjon/premieavvik	- 1,74 mill.

Regnskapsmessig overskudd føres til avsetning – dvs. fremkommer som en regnskapsmessig utgift på 10,74 mill.

Tap på fordringer er økt vesentlig. Det er gjennomført en mer fullstendig gjennomgang av balanseposter.

Den samlede pensjonsbelastningen i våre regnskaper fremkommer som summen av pensjonspremie belastet enhetene og premieavvik belastet/inntektsført under Fellesområde diverse.

Pensjon – utvikling i kostnadsbelastning

SAMLET PENSJONSBILDE (KLP og SPK) <i>tall i 1000</i>	Regnskap 2007	Regnskap 2008	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Budsjett 2010
Premieinnbetaling	19397	22698	21706	23123	24082
Netto pensjonskostnad	17257	18895	19710	19163	20379
Sum samlet kostnad	18557	20352	21444	20838	22146
Akkumulert /amortisert premieavvik	6271	8617	8879	11164	12125
Egenkapitalinnskudd	559	489	559	585	610

Den endelige avregningen fra KLP og SPK gir så vel lavere premieinnbetaling som pensjonskostnad i forhold til budsjett. Kostnadsbesparelsen er samlet på ca 1,3 mill. kroner.

Rente og avdragsområdet.

Nettobesparelsen på rentekapitlene er på ca 2 mill. kroner. Dette skyldes en kombinasjon av lavere rentenivå enn lagt til grunn i budsjett og visse forsinkelser i investering.

Avdrag er betalt tilnærmet i tråd med budsjett. Vi har betalt ca. 348.000,- mer enn minste lovlige avdrag. Bufferen var betydelig høyere i 2009 og vi må vurdere avdragsbudsjettet for 2011 på nytt i lys av det.

Fellesområdet tilleggsbevilgninger.

Området omfatter tilleggsbevilgninger til dekning av lønnsoppgjør, samt tilleggsbevilgninger til formannskap, hovedutvalg Natur og hovedutvalg Folks disposisjon.

Ved utgangen av 2010 står kr. 10.000,- igjen til disposisjon.

Avsatte midler til dekning av lønnsoppgjør gav tilnærmet dekning for de faktiske effekter av lønnsoppjøret. (vi manglet beregningsmessig kr. 170.000,-)

Avsatte midler til hovedutvalg Naturs disposisjon er avsatt og skal benyttes til diverse vedlikehold i 2011.

Midler avsatt til hovedutvalg Folks disposisjon er fullt ut benyttet.

Mens midler avsatt til disposisjon for Formannskapet og Hovedutvalg natur i all hovedsak er disponert til engangstiltak/bevilgninger, er midler avsatt til disposisjon for Hovedutvalg folk med ett unntak medgått til å oppstartfinansiere ”permanente” tiltak.

Politisk organisasjon.

Området omfatter budsjettområdene ordfører, formannskap, hovedutvalg, kontroll og revisjon, overformynderiet samt diverse råd og nemnder som eldres råd, rådet for funksjonshemmede og ungdomsråd.

Området kommer ut med et mindre forbruk på 0,2 mill. kroner.

Politisk aktivitet er i all hovedsak gjennomført i samsvar med planer. Deler av kostnaden er belastet kommunesammenslåingsprosjektet. Dette forklarer delvis mindreforbruket.

Rådmann og sentraladministrative støttefunksjoner.

Området omfatter sentraladministrative funksjoner som servicetorg, økonomi, IT-tjeneste, salgs- og skjenkebevilling samt personal- og rådmannsfunksjon.

Budsjettområdet viser en regnskapsmessig netto besparelse på ca 0,1 mill. kroner. Økte avskrivninger utgjør 0,5 mill. kroner. Økningen har sin motpost i inntektsføring på Fellesområdet diverse slik at det egentlige ”avviket” er positivt med ca 0,6 mill. kroner.

En mindre del av dette kan forklares med at en del kostnader er belastet Kommunesammenslåingsprosjektet.

Aktivitet er stort sett gjennomført i tråd med planer. Inderøy 2020 prosjektet og Kommunesammenslåingsprosjektet har naturlig nok lagt beslag på betydelige ressurser i 2010, uten at det har gått vesentlig på bekostning av den ordinære tjenesteytingen.

På funksjonsnivå registreres overskridelser på IT-området. Dette kan i hovedsak tilbakeføres til økte kjøpte tjenester som følge av økt aktivitet.

Kultur og informasjon.

Ansvarsområdet kultur og informasjon omfatter allmennkulturelt arbeid, bibliotek og kulturskole og den kulturelle skolesekken. Enheten har videre ansvar for overføringer til kirken og kulturhuset. Området ivaretar i tillegg den sentrale informasjons- og kommunikasjonsfunksjonen.

Regnskapet kommer ut med et positivt avvik på kr. 59.000,- sammenholdt med regulert budsjett.

Aktiviteten er i hovedsak gjennomført i samsvar med plan. Planarbeidet er noe forsinket. Informasjonsfunksjonen er styrket med en informasjonsmedarbeider fra sommeren 2010.

Oppvekst.

Ansvarsområdet omfatter funksjonene skole, barnehager, SFO, voksenopplæring samt fellesadministrasjon for skole og barnehager.

Samlet kommer området ut med en regnskapsmessig besparelse på kr. 32.000,-.

Aktiviteten innenfor oppvekstområdet er i all hovedsak gjennomført i samsvar med budsjettforutsetningene.

Det er utarbeidet en tilstandsrapport for grunnskolen med mål og strategier. Det er for øvrig benyttet en god del midler til kompetanseheving innenfor skole og barnehage.

Det registreres en økning i kommunalt tilskudd til private barnehager, økte utgifter til fosterhjemsplasserte elever samt utgifter til friplass/søskenmoderasjon. Tilskudd til voksenopplæring er økt.

Et negativt regnskapsavvik ved Inderøy ungdomsskole skyldes i hovedsak tilbakebetaling av beløp vedrørende 2009 og merkostnader /engangskostnader knyttet til overflytting av elever fra Mosvik.

Sakshaug skole kommer ut med et vesentlig positivt avvik. Dette forklares med økte prosjektinntekter og besparelser på lønnsområdet.

Helse og sosialområdet.

Området omfatter enhetene Helse, rehab. og barnevern, Bistand og omsorg og Nav – sosialtjenesten.

Området samlet viser et positivt regnskapsmessig avvik på ca. kr. 3 mill. Dette fremkommer slik:

1.	NAV. Redusert utbetaling økonomisk sosialhjelp mv	-0,7 mill. kroner
2.	Bistand og omsorg. Mindre lønnskostnad/økte inntekter	-3,1 mill. kroner
3.	Helse-, rehab. og barnevern	0,8 mill. kroner

Det underliggende positive regnskapsresultat er noe svakere enn det regnskapsmessige. Innenfor helse-, rehab. og barnevern er disponert betydelige øremerkede fondsmidler for å finansiere driften i 2010.

Aktiviteten på samtlige områder anses å være godt i samsvar med vedtatt budsjett.

Det positive avviket i sosialhjelpsutbetalinger reflekterer et godt resultat for **NAV** samlet når det gjelder å formidle relevante ordinære arbeidstilbud til utsatte grupper. Det bemerkes også i den forbindelse at kvalifiseringsprogrammet gav rom for 9 personer i 2010.

Det positive avviket innenfor **Bistand og omsorg** kan forklares med merinntekter (ressurskrevende brukere) og reduserte lønnskostnader. Bemerk at det egentlige resultat er 0,7 mill. kroner lavere som følge av at anslaget over inntekter fra ressurskrevende brukere er for høyt anslått (se foran). Bistand og omsorg har hatt økt fokus på så vel effektivisering, kompetansehevende tiltak som tiltak for økt nærvær og redusert deltid i 2010.

Innenfor **Helse-, rehab. og barnevern** er aktivitetsveksten sterkest – jfr. etableringen av en rekke nye tilbud. Det regnskapsmessige resultat er negativt og en utfordring.

Regnskapsmessig fremkommer avviket først og fremst på funksjonen barnevern. Samtidig viser den bakenforliggende analyse at det ikke er en vesentlig vekst i brutto driftskostnader på barnevernsområdet fra 2009 til 2010. Dette indikerer en noe optimistisk budsjettering på området. Vi påregner en vesentlig reell kostnadsvekst i 2011 som følge av økt antall saker og omsorgsovertakelser.

Staten tildelte kommunene ekstra midler ”eldremilliarden” på tampen av år 2010. Inderøy kommunes andel var på kr. 1.34 mill. Beløpet er i hovedsak benyttet til tiltak folkehelsearbeid, oppgradering utstyr innenfor helse og sosialområdet samt nedbetaling av gjeld.

Kommunalteknikk.

Området omfatter tjenester som veg, vann og avløp, renovasjon, brann, og kommunale bygg/anlegg og eiendommer.

Området kommer ut med et regnskapsmessig negativt avvik på ca. kr. 0,95 mill. Økte avskrivninger utgjør ca. kr. 0,83 mill. Ansvarsområdet kan således anses å være i balanse.

Økende investeringsaktivitet har lagt et betydelig press på plan- og gjennomføringskapasitet. Aktiviteten på området er likevel i hovedsak i tråd med planer.

Næring og plan.

Området omfatter tjenestene planlegging, byggesak, oppmåling/eiendomsinformasjon, landbruk, miljø-, natur og viltforvaltning samt næringsutvikling for øvrig.

Av hovedoversikten fremgår det at området regnskapsmessig kommer ut med et positivt avvik på ca. kr. 0,66 mill. Dette skyldes

1.	Næringsfond gjøres opp med "overskudd"	0,27 mill
2.	Økte gebyrinntekter	0,39 mill.

Næringsfondet skal i driftsregnskapet ende med et resultat på kr. 0,-. Dette gjøres ved bruk av -/avsetning til fond. Næringsfondet ble i driftsregnskap 2009 (ved en glipp) gjort opp med en netto kostnad på ca. 0,27 mill. I 2010 gjøres området opp med en netto inntekt på 0,27 mill.

Aktiviteten er i all hovedsak gjennomført i samsvar med planer og budsjett. Kommunedelplan Røra ble vedtatt i 2010, likeledes reguleringsplaner for Nessjordet og Gangstadhaugen II. På nærings- og samfunnsutviklingsområdet har Næring og plan i 2010 hatt prosjektlederansvaret for Inderøy 2020 hovedprosjektet og Inderøy 2020 Mulighetenes landbruk.

5. Investeringsregnskapet.

Det vises til regnskapet med regnskapsskjema 2 A, 2 B og detaljregnskapet samt note nr. 10 "finansiering av investeringer" og note nr. 11 "overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet".

Oversikten nedenfor viser utviklingen i investeringsnivåene fra 2004 og til 2010.

Investeringsutgift							
År	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	35694	30324	68546	22329	14443	10392	41149

-

De samlede investeringer i 2010 er på brutto kr. 41,1 mill. – en økning på 31 millioner kroner fra 2009. Økningen er i all hovedsak finansiert ved låneopptak, salg av anleggsmidler og merverdiavgiftsrefusjon investering. Det er ikke disponert av egne avsetninger i 2010. (2A)

Det registreres at investeringsutgiftene kommer ut godt under bevilgningsrammen for 2010. Dette kan dels gis en teknisk forklaring. Prosjekter går ofte over flere år. De årlige bevilgningsvedtak definerer formelt en øvre ramme for hvor mye penger som kan brukes. Bevilgningene vil tradisjonelt ikke være 100 % avstemt med faktisk fremdriftsplan. Nye budsjettforskrifter vil bli innført og som stiller større krav til periodisering. Bevilgningsvedtak skal årlig gjentas med grunnlag i prognoser for investeringsutgifter for kommende år. Som fremgår av spesifikasjonen i skjema 2 B forklarer ”mindreforbruket” på administrasjonsbygget det aller meste av denne differansen.

Investeringsprosjekter er i all hovedsak gjennomført innenfor gitte rammer og bevilgninger. Forbruk og budsjett fremgår av regnskapsskjema 2 b og hvor samtlige prosjekter er nærmere spesifisert med forbruk og regulert budsjett. Det henvises også til budsjett og økonomiplan 2010 til 2013 hvor **opprinnelig** investeringsbudsjett fremgår av vedlegg 4.

Av skjema 2 b fremgår at flere prosjekter har et større forbruk i 2010 enn bevilget. Eksempel er utbedringer etter branntilsyn, IT-investeringer, Enøk-tiltak kommunale bygg mv. Overforbruket har dekning i tidligere gitte bevilgninger.

For så vidt gjelder lysløype Gran vil en samlet overskridelse reguleres. Kommunen forskotterer her langsiktig finansiering i form av tippemidler.

Fremdriftsmessig registreres et mindre etterslep i gjennomføringen av en del prosjekter. Dette har stort sett sin forklaring i behov for lengre planleggingstid enn forutsatt på bevilgningstidspunktet.

Investeringsregnskapet viser aktivitet på viktige områder:

- arbeidet med å oppgradere og fornye IT-parken er kommet betydelig lengre. Det er etablert trådløse nettverk ved skolene. Utskifting av deler av den gamle PC-parken med såkalte tynnklienter – blant annet begrunnet i økt driftsstabilitet – er forsert.
- oppgradering av kulturhus er i full gang (scene mv)
- bygging av nytt administrasjonsbygg igangsatt fysisk medio 2010
- ny, moderne og utvidet lysløype Gran
- nye Sandvollan skole ble ferdigstilt
- betydelige investeringer i brannforebyggende tiltak, og slik at de fleste avvik (med unntak av Samfunnshuset) nå er eliminert.
- Næss-prosjektet – infrastruktur fase 1 er i praksis ferdigstilt. Igangsetting av fase to besluttet.

- til HMS-begrunnede omgjøring av bygg er brukt kr. 807.000,- fordelt på flere delprosjekter – primært Inderøy Ungdomsskole og Inderøyheimen.
- Enøk tiltak kommunale bygg er brukt kr. 1,15 mill. kroner hovedsakelig til investeringer i energioppfølgningsystem, prosjektering av vannbåren varmesystem til deler av Inderøyheimen og energiøkonomiseringstiltak for øvrig.
- Planleggingen av et felles anlegg for vannbåren varme har tatt mye tid i 2010, med realiseringen utsatt i tid.
- Det er disponert planleggingsressurser for realisering av ny innfartsvei til Venna og omlegging av trafikk og parkeringssystemer i området kulturhus, samfunnshus, skole med sikte på realisering i 2011.
- Forprosjekt/inkl grunnundersøkelser Åsen ble igangsatt i 2010 og videreføres i 2011 med sikte på mulig utbygging i 2011. Arbeid med regulering av nye boligområder i sentrum av Kirknesvågen besluttet igangsatt. Byggetrinn 1 i Gangstadhaugen er slutført og byggetrinn 2 igangsatt.
- Det er ikke disponert av rammebevilgninger til ”Annen stedsutvikling” og ”Opparbeiding næringsareal” i 2010. Det er dog besluttet igangsatt en utredning av Lensmyra som fremtidig hovednæringsareal for Inderøy kommune. Det vises videre til Inderøy 2020 utredningen og som etter hvert vil utkrystallisere konkrete stedsutviklingsprosjekter.
- Det er brukt 1,8 mill. kroner til opprustning av kommuneveger i 2010. Beløpet er i all hovedsak medgått til Rostadvegen. Denne vil bli ferdigfaltert våren 2011.
- Stoppested Flaget. Et mindre beløp er benyttet til grovplanering av området. Det pågår en utredning som skal danne grunnlag for beslutning om endelig løsning.

6. Likestilling.

Inderøy kommune med høy grad av likestilling. Likestillingsindeksen (www.ssb.no) for kommuner viser at Inderøy kommune har en indeks på 0,713 og tilhører de kommunene med høy grad av likestilling (1 av 7 kommuner i Nord-Trøndelag). I grunnlagsdata inngår tolv ulike indikatorer som eks. andel barn i barnehage, andel kvinnelige kommunestyrerepresentanter, andel kvinner og menn med høyere utdanning, årlig bruttoinntekt kvinner og menn, andel kvinner i offentlig forvaltning.

Likestilling			
Andel ansatte i %/år	2008	2009	2010
Kvinner	82	82	83
Menn	18	18	17

Inderøy kommune som organisasjon. 83 % av våre ansatte er kvinner og vi har en kvinneandel på 35 % i lederstillinger (rådmann, kommunalsjef, rådgivere, enhetsledere). Vi har høy andel deltidsstillinger, spesielt innenfor våre tjenester knyttet til bistand og omsorg.

I 2010 ble det vedtatt en egen handlingsplan for "Heltid - reduksjon av uønsket deltid" hvor det er skissert tiltak og aktiviteter for perioden 2010 - 2012. I 2010 har i alt 18 medarbeidere fått utvidet sin faste stilling, slik at antall med uønsket deltid er noe redusert. PAI rapporter fra KS viser at vi fortsatt ikke kan dokumentere at vi har færre deltidsstillinger innenfor intervallet 0 – 49,99 % stilling, og vi jobber nå med en gjennomgang av tallene. Det vises til vedlagt redegjørelse om vår likestilling, og det bør i 2011 - 2012 utarbeides en egen handlingsplan for likestilling.

7. Nærvær og heltid.

Fokusområdene nærvær og heltid er områder som krever innsats over en lengre tidsperiode for å nå mål. Gjennom kvalitetskommuneprogrammet har vi utviklet to sentrale handlingsplaner for nærvær og heltid som er behandlet politisk.

Ledelsen har sammen med tillitsvalgte deltatt på en rekke samlinger, som har gitt økt kompetanse i forhold til nærvær og heltid. Samlingene har klart bidratt til å holde fokus, aktivitet og gitt inspirasjon til videre arbeid. Programmet har bidratt til en forsterket innsats på områdene nærvær og heltid. Alle ansatte har gjennom programmet deltatt på to samlinger med nærvær og arbeidsglede.

Vi har i vår handlingsplan for HMS 2010 - 2012 et måltall på 92 % nærvær innen 2012, og det er skissert flere aktiviteter innenfor fokusområdene lederrollen, arbeidstaker og samhandling. Bla. er det fra 2010 innført krav om rapportering på HMS/nærvær og heltid i tertialrapportering til politisk nivå.

I 2010 oppnådde vi en nærværspersent på 91 % og det betyr en reduksjon i vårt sykefravær med 26 % fra 2009. Inderøy kommune ligger fortsatt litt høyere i sykefraværet enn kommunal sektor i Nord-Trøndelag (kilde NAV) for 1. kvartal og 2. kvartal i 2010, men i 3 kvartal med et legemeldt sykefravær på 7,7 % har vi samme fraværspersent som snitt for kommunal sektor i Nord-Trøndelag. Vi må fortsatt holde sterk fokus på nærvær. Vi har i vår handlingsplan for HMS 2010 - 2012 et måltall på 92 % nærvær innen 2012, og det er skissert flere aktiviteter innenfor fokusområdene lederrollen, arbeidstaker og samhandling. Bla. er det fra 2010 innført krav om rapportering på HMS/nærvær og heltid i tertialrapportering til politisk nivå.

8. Etisk standard.

Etikk inngår som tema i vår opplærings- og utviklingsarbeid knyttet til ledere og medarbeidere.

I arbeidet med kommunesammenslåingen er det blitt satt særskilt fokus på arbeidet gjennom fornying av våre etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte. Målsettingen er at nye etiske retningslinjer skal være på plass på det tidspunkt den nye kommunen formelt etableres.

Inderøy kommune deltar i KS prosjektet "Hvordan styrke etisk kompetanse" hvor det er oppstartskonferanse i mai 2011. Her settes det fokus på etikk, organisasjonskultur og verdier.

9. Andre forhold.

Kvalitetsutvikling en kontinuerlig prosess. Ansvar for å utvikle kvaliteten på tjenestene er en del av det gjennomgående lederansvaret.

Det er i 2010 gjennomført en anskaffelsesprosess av et system for kvalitetsstyring som vil lette arbeidet med å utvikle og vedlikeholde systemdokumentasjon. Systemet er nå under implementering. I forbindelse med kommunesammenslåingsprosjektet er ambisjonen å gjennomgå og oppgradere dokumentasjon på samtlige områder.

I dette ligger også økt fokus på internkontroll i virksomheten.

Det er gjennomført eksterne tilsyn av virksomheten i 2010.

- Arbeidstilsynet gjennomførte på området bistand til psykisk utviklingshemmede tilsyn (landsomfattende kampanje) hvor tema for tilsynet var vold og trusler på arbeidsplassen. Det ble påpekt mangler og disse er i løpet av år 2010 lukket.
- Det er gjennomført forvaltningsrevisjon av området bistand til psykisk utviklingshemmede. Det påpekes visse, men ikke vesentlige, avvik. Avvik ble i hovedsak lukket på slutten av år 2010.

Kompetanseutvikling. Innenfor en strategi for kvalitetsutvikling står kompetanseutvikling sentralt.

Vi har i 2010 fått på plass et IKT-basert kompetansekartleggingssystem i virksomheten. Systemet gir grunnlag for å holde oversikt over kompetansen til hver enkelt medarbeider, og samlet for organisasjonen. Verktøy er egnet for overordnet planlegging forutsatt at alle ansatte registrerer sin kompetanse.

Vi har ikke fått på plass en overordnet kompetanseplan som basis for kompetanseplaner på sektornivå. Dette arbeidet vil bli prioritert i tiden fremover.

Den administrative ledelsesfunksjonen. Rådmannen har satt fokus på kvaliteten i den samlede administrative ledelsesfunksjon. I 2010 er gjennomgått internorganiseringen på enhetsnivå.

Rettsaker. Kommunen har ikke vært involvert i rettsaker i 2010.

10. Utviklingen i de økonomiske rammebetingelser. Risikovurderinger - Strategier og oppfølging.

Det vises til vedtatt budsjett og økonomiplan og hvor risikovurderinger og oppfølgingstiltak er nærmere redegjort for. Rådmannen kan ikke se at det foreligger grunnlag for nye risikovurderinger sammenholdt med de som ble gjort på budsjetteringstidspunktet.

Statlige styringssignaler generelt. Det foreligger noe uklare signaler vedrørende kommunesektorens rammebetingelser kommende år. Det er ikke grunnlag for å forvente endringer i de økonomiske rammer inneværende år. Det foreligger heller ikke nye føringer for økonomiplanperioden. Oppdaterte føringer vil på vanlig måte bli presentert i kommuneproposisjonen i mai.

Som kjent kom ikke Inderøy kommune inn under ordningen med nytt distriktstilskudd i det nye inntektssystemet. Dette ble i stor grad kompensert gjennom en tildeling over den sentrale skjønnsmiddelpotten. Ut fra måten de sentrale skjønnsmidlene tradisjonelt er håndtert på, og de spesielle begrunnelser som lå til grunn for skjønnsfordelingen, legger vi til grunn at dette tilskuddet vil bli videreført i årene som kommer

Kommunen er for øvrig ikke kjent med statlige styringssignaler som vil utgjøre en spesiell risiko for vår kommune eller vår kommunetype.

Renteutviklingen. Langsiktige renter i rentemarkedet (10 år) ligger p.t. på ca 4,6 % og har økt siste halvår. Norges Bank opererer med en forventet langsiktig rente på rundt 5 %. Vår løpende rente er p.t. ca 2,6 %. (snittente rundt 3,3 %) En gjennomsnittlig rentevekst på 1 prosentpoeng vil isolert sett belaste driftsregnskapene med netto ca 1,5 mill. kroner. Gjeldende økonomiplan tar delvis høyde for en renteøkning. Samtidig er Inderøy kommunes gjeldsnivå etter hvert etablert på et nivå som gjør at renterisikoen for Inderøy kommune ikke er vesentlig større enn for sammenlignbare kommuner.

Folketallsutviklingen er i vesentlig grad avgjørende for den generelle inntektsutvikling ettersom statlige overføringer i stor grad knyttes til folketall og befolkningssammensetning. (behovsparametre) Etter en periode med en svak reduksjon i folketallet fra 2006 til 2008 registreres en viss økning i 2009 og 2010.

Analysen fra Trøndelag Forskning og utvikling indikerer likevel at den demografiske utviklingen over tid gir Inderøy kommune en utfordring. Denne utfordringen vil relativt sett bli større for nykommunen.

Kommunesammenslåingen. Inderøy kommune og Mosvik kommune vil fra 2012 slå seg sammen til nye Inderøy kommune. Ettersom nykommunen får videreført tilskudd som om de består som to kommuner over en 10 års periode, og kommunesammenslåingen vil gi en del kostnadsfordeler, vil kommunesammenslåingen i seg selv kunne gi et større finansielt spillerom. Utfordringen for nykommunen blir å legge en strategi for den langsiktige utfordring på en realistisk måte.

Det vises til politiske føringer som indikerer mulige forbedringer i de finansielle betingelser for kommunesammenslåing og med forlengede overgangsordninger vedrørende rammetilskudd.(fra 10 til 15 år)

Utvikling i behov for kommunale tjenester. Andre langsiktige utfordringer.

Utover den løpende behovsveksten som kan gi seg utslag i økt etterspørsel etter de fleste tjenester i kommunal regi, pekes på noen områder som kan representere en spesiell utfordring på kort og mellomlang sikt. Det gjelder barnevern, avlastningsbolig funksjonshemmede, tilbudet til psykisk utviklingshemmede, og delvis demensomsorgen. Tilpasning til samhandlingsreformens krav kan gi spesielle utfordringer.

Samtidig gir den planlagte kommunesammenslåingen nye forutsetninger som gjør bedømmelsen av muligheter og begrensninger noe mer ”betinget”.

Oppfølging og strategier. Regnskapet for 2010 – refererer også budsjett og økonomiplan for 2011-2014– viser at Inderøy kommune har styrket sin finansielle stilling. Dette gir noe økt robusthet i forhold til uventede endrede forutsetninger. Kommunen blir mer forutsigbar i sitt tjenestetilbud.

I forhold til å møte fremtidige økonomiske utfordringer og risiko er oppfølgingen knyttet til to hovedanker:

- Inderøy 2020. Dette prosjektet tar opp i seg en rekke tiltak for å utvikle Inderøysamfunnets attraktivitet og tiltrekningskraft for boende og næringsliv og er under full implementering.
- Effektiviseringsprosesser. Vi søker å ha kontinuerlig fokus på effektivisering. Dette arbeidet knyttes nå nært opp til arbeidet med kommunesammenslåingen med Mosvik.

Jon Arve Hollekim

Rådmann

Tilegg til rådmannens årsberetning.

Kommunens likestillingsarbeid. Årsberetning 2010

Arbeidsgiver skal aktivt bidra til likestilling mellom kjønnene, og likestilling skal være en naturlig og synlig del i hele vår virksomhet. Vår likestillingssituasjon bør dokumenteres med statistisk materiale som danner et bilde på hvordan den faktiske situasjonen er. Følgende oversikter er utarbeidet og viser endringer over tid.

Tabell 1: Kjønnfordeling i virksomheten totalt med fordeling på ulike sektorer i Inderøy kommune.

Sektor	01.12.08				01.12.09				01.02.10			
	Antall kvinner	Antall menn	Andel kvinner i %	Andel menn i %	Antall kvinner	Antall menn	Andel kvinner i %	Andel menn i %	Antall kvinner	Antall menn	Andel kvinner i %	Andel menn i %
I ALT	403	89	82	18	401	87	82	18	445	89	83	17
Sentraladministrasjon	50	20	71	29	39	16	71	29	46	17	73	27
Oppvekst	168	50	77	23	174	51	77	23	197	50	80	20
Grunnskole	102	42	71	29	98	42	70	30	107	41	72	28
Barnehager	61	4	94	6	70	1	99	1	81	4	95	5
Fritidshj./SFO	21	1	95	5	21	3	88	13	24	2	92	8
Øvrig oppvekst	9	6	60	40	9	9	50	50	10	8	56	44
Helse/sosial	199	10	95	5	193	10	95	5	211	13	94	6
Alm.helsevern	20	5	80	20	23	6	79	21	27	8	77	23
Alders- og sykehjem	76	2	97	3	75	2	97	3	78	3	96	4
PU	37	0	100	0	36	0	100	0	42	0	100	0
Hjemmehjelp/-sykepleie	54	2	96	4	49	2	96	4	51	2	96	4
Sosialhjelp	12	1	92	8	7	0	100	0	13	0	100	0
Andre virksomheter	7	0	100	0	7	0	100	0	6	0	100	0
Kultur	0	1	100	0	5	1	83	17	5	1	83	17
Teknisk sektor	4	14	22	78	3	12	20	80	3	11	21	79
Uoppgitt					5	0	100	0	2	0	100	0

Kilde: PAI - KS pr. 01.12.08 og pr. 01.12.09.

Det registreres ingen vesentlige endringer i kjønnfordeling de tre siste årene fra 2008. Det gjenstår noe oppretting av hvor medarbeidere blir registrert og da spesielt under sentraladministrasjon. Her er bl.a. renholdere ført inn.

Tabell 2: En forenklet hovedoversikt på lønnsforhold justert for ulike faktorer (fastlønte hovedstillinger). Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn.

Tall pr. 1.12.2008, 1.12.2009, 1.12.2010:

Justert for	Årstall					
	2008		2009		2010	
	Kvinner månedsfortjeneste i % av menns	Kvinner grunnlønn i % av menns	Kvinner månedsfortjeneste i % av menns	Kvinner grunnlønn i % av menns	Kvinner månedsfortjeneste i % av menns	Kvinner grunnlønn i % av menns
Alder	94	88	93	89	92	89
Ansiennitet	95	88	94	88	92	88
Arbeidstakergruppe	100	98	100	99	100	99
Stillingskode	98	98	99	99	100	100
Utdanning	96	95	95	94	95	93

Kilde PAI – KS

Tabell 3 – a: Lønnsutvikling for fast- og timelønte hoved- og bistillinger. Tall pr. 1.12.08 og 1.12.09

Kjønn	Månedsførtjeneste 2009	Grunnlønn 2009	Endring i månedsførtjeneste 2008 – 2009	Endring i grunnlønn 2008 – 2009	Ansatte 2009	Årsverk 2009	Endring i årsverk 2008 - 2009
Kvinner og menn	31.732	29.345	2,8 %	2,1 %	488	343	-0,2 %
Kvinner	31.189	28.583	2,3 %	2,0 %	401	275	0,4 %
Menn	33.932	32.431	4,8 %	2,8 %	87	68	-2,7 %

Kilde PAI-KS.

Tabell 3 – b: Lønnsutvikling for fast- og timelønte hoved- og bistillinger. Tall pr. 1.12.09 og 1.12.10

Kjønn	Månedsførtjeneste 2010	Grunnlønn 2010	Endring i månedsførtjeneste 2009-2010	Endring i grunnlønn 2009 – 2010	Ansatte 2010	Årsverk 2010	Endring i årsverk 2009 - 2010
Kvinner og menn	32.868	31.193	3,6 %	6,3 %	534	361	5,3 %
Kvinner	32.258	30.352	3,4 %	6,2 %	445	290	5,5 %
Menn	35.361	34.630	4,2 %	6,8 %	89	71	4,6 %

Kilde PAI-KS.

Tallmaterialet i tabell 2 og 3 brukes som grunnlagsmaterieell i våre drøftingsmøter med partene i våre lønnspolitiske drøftingsmøter. Årsakene til forskjellene mellom kvinner og menn er sammensatte. I de fleste kommuner er lønnsforskjellen større samlet sett enn innenfor de enkelte tjenestene og stillingsnivåene. I Inderøy kommune er blant annet kvinner overrepresentert i stillingene som assistenter og fagarbeidere, mens menn er noe overrepresentert lederstillinger .

Tabell 4: Ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn. Tall pr. 1.12 i det enkelte år

		Årstall							
		2007		2008		2009		2010	
Stillingsprosent	Kjønn	Antall ansatte	%	Antall ansatte	%	Antall ansatte	%	Antall ansatte	%
0 – 24,9 %	Kvinner og menn	38	8,0	35	7,2	37	7,7	58	11,0
	Kvinner	35	9,0	28	7,0	30	7,6	51	11,6
	Menn	3	3,5	7	8,0	7	8,2	7	8,0
25 – 49,9 %	Kvinner og menn	33	6,9	50	10,3	45	9,3	63	12,0
	Kvinner	30	7,7	46	11,6	39	9,8	59	13,4
	Menn	3	3,5	4	4,5	6	7,1	4	4,6
50 – 74,9 %	Kvinner og menn	153	32,1	156	32,1	156	32,4	149	28,3
	Kvinner	143	36,6	140	35,2	141	35,5	132	30,0
	Menn	10	11,6	16	18,2	15	17,6	17	19,5
75 – 99,9 %	Kvinner og menn	83	17,4	89	18,3	89	18,5	93	17,6
	Kvinner	74	18,9	76	19,1	79	19,9	86	19,5
	Menn	9	10,5	13	14,8	10	11,8	7	8,0
100 %	Kvinner og menn	170	35,6	156	32,1	155	32,2	164	31,1
	Kvinner	109	27,9	108	27,1	108	27,2	112	25,5
	Menn	61	70,9	48	54,5	47	55,3	52	59,8

Kilde PAI – KS: Formannskapet har vedtatt en egen handlingsplan for ”Heltid – reduksjon i uønsket deltid 2010 - 2012” i august 2010. Her det satt vedtatt en tiltaksplan med fokus på kartlegging, intensjonsavtale med organisasjonene, rapportering av utviklingen. PAI rapporten viser så langt ikke en positiv utvikling for innenfor intervallet 0 – 49,9 % og har må en ta en grundig gjennomgang årsaken, spesielt i intervallet 0 – 24,9 %. Ut fra våre bakenforliggende data hadde vi forventet at PAI-tallene ville indikerer en forbedring og det tas her forbehold for at tall ikke er sammenlignbare over tid.

Tabell 5: Kjønsdelt statistikk over sykefravær.

Utvikling av sykefravær i perioden 4. Kvartal 2009 til 3. Kvartal 2010. Sykefravær i prosent av mulige dagsverk etter varighet, kvartal, kjønn og arbeidstakergruppe:

Sykefravær i hele perioden 4. Kvartal 2009 til 3. Kvartal 2010					
	Sykefravær i alt	1 – 3 Fraværsdager	4 – 10 fraværsdager	11 – 40 fraværsdager	Over 40 fraværsdager
I alt	10,1	0,8	0,6	1,8	6,9

Menn	4,7	0,4	0,6	2,0	1,8
Kvinner	11,5	0,9	0,7	1,8	8,1
Undervisn.	12,2	0,8	0,9	1,9	8,6
Menn	7,3	0,6	0,7	2,1	3,9
Kvinner	14,3	0,9	1,0	1,8	10,6
Turnus	14,7	1,0	0,8	3,1	9,9
Menn	18,6	2,6	2,1	13,9	0,0
Kvinner	14,6	0,9	0,8	2,8	10,1
Annet	6,6	0,6	0,4	1,2	4,4
Menn	2,1	0,2	0,4	1,1	0,5
Kvinner	8,0	0,8	0,5	1,2	5,6

Kilde: PAI – KS: Hovedutfordringen ligger i fravær over 40 dager.

Kvalitetskommuneprogrammet og vår overordna handlingsplan for HMS 2010 – 2012 har bidratt til en forsterket innsats på området nærvær. Vårt nærvær har økt i 2010 og vi nådde et nærvær på 91 % (kilde: Agresso – lønn). Vi jobber videre i 2011 ut fra en målsetting på 92 % nærvær med en rekke tiltak og aktiviteter som er nedfelt i vår handlingsplan.

Tabell 6: Kjønnsdelt statistikk over personalpolitiske satsinger Kilde: PAI - KS

Viser her til vår oversikt for likestillingstiltak som er planlagt iverksatt. Det er krevende å ta ut statistikk som er med på å avdekke om får tiltak fungerer kjønnsnøytralt.

	Lønnet permisjon				Permisjon uten lønn
	I alt	Barns sykdom	Svangerskaps/-omsorgsperm.	Annen permisjon med lønn	
Permisjon i hele perioden 4.kvartal 2009 til 3.kvartal 2010					
I alt	1,6	0,2	1,0	0,4	0,1
Menn	2,0	0,1	1,5	0,4	0,1
Kvinner	1,5	0,2	0,9	0,4	0,1
Undervisn.	3,3	0,3	2,0	1,0	0,1
Menn	4,7	0,2	3,7	0,8	0,2
Kvinner	2,7	0,3	1,3	1,0	0,1
Turnus	1,4	0,2	1,0	0,2	0,0
Menn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kvinner	1,4	0,2	1,0	0,2	0,0
Annet	0,8	0,2	0,4	0,2	0,2
Menn	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0
Kvinner	1,0	0,2	0,5	0,3	0,2

En oversikt over iverksatte likestillingstiltak:

Heltid – reduksjon i uønsket deltid: Det ble gjennomført en kartlegging av uønsket deltid (2008). Alle ansatte ble utfordret til å delta i undersøkelsen hvor ble spurt om arbeidssted, yrke, fast stillingstørrelse, ønsket stillingstørrelser, planer/ønsker om kompetanseutvikling osv. Av totalt 148 svar, ønsket 119 medarbeidere (40,2 årsverk) utvidelse av stilling. Rapporten viser at av de som har ufrivillig deltid, er kjønnsfordelingen 117 kvinner og 3 menn.

Hovedgruppen med ufrivillig deltid er kvinner knyttet til tjenesten bistand og omsorg. Ufrivillig deltid innenfor barnehage og skole utgjør 21 medarbeidere (17,6 % av 119 som ønsket utvidelser) og alle er kvinner.

I 2010 ble det iverksatt ny kartlegging om uønsket deltid innenfor bistand og omsorg i 1. kvartal 2010, hvor vi fikk 104 tilbakemeldinger (svarprosent 55 %). 70 medarbeidere ønsket større stilling. Ved årsskiftet 2010/2011 er det innenfor tjenesten bistand og omsorg gitt en rekke stillingsutvidelser og i alt 18 medarbeidere har fått utvidet sin stilling. Formannskapet vedtok i august 2010 en egen handlingsplan for heltid – reduksjon i uønsket deltid. Her det satt vedtatt en tiltaksplan med fokus på kartlegging, intensjonsavtale med organisasjonene, rapportering av utviklingen.

En oversikt over likestillingstiltak som er planlagt iverksatt:

Seniorpolitiske retningslinjer skal drøftes på nytt i 2010 i forbindelse med etablering av 1756 Inderøy kommune. Tall fra 2010 viser at totalt 90 årsverk vil fratruke med pensjon innen 10 år. Kvinneandelen her utgjør 60 årsverk (66 % av 90 årsverk). Her viser våre tall at kvinner innenfor undervisnings-personalet har høyere stillingsprosent enn øvrige kvinner innenfor bistand og omsorg samt barnehage/skole. I forbindelse med etablering av 1756 Inderøy kommune bør det utarbeides en egen likestillingsplan.